

TRYGVE WYLLER
HØYESTERETTSADVOKAT

Stavanger 6/4-54.

Kjære Ferdinand!

Jeg sendte deg herfra igårftes (søndag) et håndskrevet brev i håp om at du iallfal kunne tyde halvdelen. La meg dog for sikkerhetsskyld resumere de punkter jeg husker:

1. Jeg trenger,- og du også,- et rikelig opplag av "Dommeren som ble dømt". Hjelp meg med dette,- helst gjennom telefonbestillinger da dette nummer av Tønsberg Blad sikkert holder på å bli en sjeldenhet.

Selv har jeg ^{lesket} fotostat-kopier av "Da overlærer Haug skulle myrdes" og av " Det lukkede pengeskap ".

2. Så tror jeg det ville være bra å få Argus-utklipp av de nu løpende avis-kommentarer.

Så går jeg over til det spørsmål som først og fremst ligger meg på hjertet: Stavanger Aftenblad opplyste lørdag at jeg var anmeldt til sakførerforeningen. Mer kjenner jeg ikke til dette for øyeblikket. Men det foranlediger meg til å bli på bane overfor deg og Jensen hvordan jeg på naturlig måte skal koble dere inn i den fremstilling jeg jo må gi til Hovedstyret.

Vi må vel regne med, at Eriksen før eller senere positivt krever opplyst, om du eller Jensen har hat noen befatning med mine artikler. Og Hovedstyret vil vel også kanskje gjøre det samme spørsmål. For det måtte vel sies å være litt for dristig, om jeg skulle ha blandet meg inn i denne sak uten først å ha søkt kontakt med dere.

Jeg tenker selvsagt ikke på selv å dekke meg bak dere to. Jeg står selvfølgelig helt på egne ben. Men jeg tror ikke det vil bli godtatt, hvis jeg hevder, at ingen av dere ante, at jeg ville intervjue ^{eller} ~~og med~~ hadde en viss teft på forhånd av innholdet.

Jeg har jo allerede i et tidligere brev til deg (min avskrift av dette har jeg desverre forlagt så kanskje du kunne skaffe meg en sådan?) ~~Hvor jeg har~~ resummeret hvordan jeg oppfatter forholdet til deg.

Og såvitt jeg husker den historiske utvikling, slik som jeg der har rekonstruert den, må det være moralsk tillatt å koble advokat Jensen inn omtrent som følger:

" Under mitt besök i Oslo sa jeg til deg og adv. Jensen, at jeg følte det som en samvittighetssak å ta denne meningsløse situasjon opp i pressen.

Dere søkte begge to å holde meg igjen, fordi en kamp med Lorentz Vogt utvilsomt ville skaffe meg mange ubehageligheter. Jeg nektet imidlertid å la meg nøytralisere på det grunnlag og erklærte, at hvis jeg ikke kunne få de opplysninger jeg søkte hos dere, ville jeg skaffe meg dem på annen måte, og at jeg i alle tilfeller kom til å ta problemene offentlig opp i dagspressen.

Jeg reserverte meg dog samtidig full handlefrihet overfor dere og sa at jeg ikke oppfattet meg som engasjert talsmann for bestemte synspunkter, og at jeg derfor også måtte stå helt fritt ~~med~~ mine resultater.

På disse premisser fikk jeg da utlevert de aktstykker jeg bad om og på grunnlag av disse har jeg så skrevet mine artikler slik som min beste overbevisning dikterte meg dem.

Kanskje du kunne forelegge den her antydde slagplan for Jensen.

Når tiden kommer skal jeg først forelegge dere mitt svar til sakførerforeningen til godkjennelse .

Så vil jeg be deg om, helst jo før jo heller, å ta opp til alvorlig overveielse om ikke de stenografiske referater i Sam- Knutzen-saken bør bearbeides, slik at de blir både lett tilgjengelig og autentiske:

1. De maskinskrevne kopier som jeg har fått utlevert har ingen signatur og det er påtagelig, at der er en rekke unøyaktigheter. Den korrektur du har gjort i de tekster som er tillagt deg er jo forsåvitt illustrerende.

Der må derfor først og fremst skaffes autentiske signaturer ~~hva~~ fra de stenografer som hadde jobben, - og hvis det ikke er forsent burde deres stenogrammer bli tatt vare på.

2. Videre burde hver enkelt vitneforklaring først bli korrigert, så langt som dertil er anledning ved hjelp av den innbyrdes sammenheng i tekstene og deretter bli sendt vedkommende vitner til godkjennelse .

Jeg tenker da først og fremst på Knutzens vitne. Haugs vitner kan du la fare. Men Eriksen bør bli forelagt sin prosedyre.

3. Videre bør der i tekstene innarbeides de dokumenter som ble påberopt, slik at leseren kan følge utviklingen på løpende sider fra minutt til minutt.

4. Når et slikt manuskript er tilveiebragt vil det egne seg til mangfoldiggjørelse og bli brukbart både for historikere, jurister, pressefolk og stortingsmenn, - for ikke å ta om hjemmefrontens tillidsmenn.

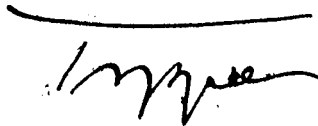
Så må du endelig holde meg underrettet både om godt og om ondt,- ja også det siste. For er der negative reaksjoner,- og jeg tenker da særlig på dommere og kolleger,- er det best å se det i öynene.

Som jeg sa deg i telefonen har jeg fått venlige ord fra Berggrav, Carl Platou, Herman Reimers, Wright og Benjamin Vogt,- den siste dog med visse reservasjoner. Storparten av de foran nevnte skrev til meg etter lesning av artikkel nr.1. Jeg kan altså ikke for samtliges vedkommende deri legge en ubetinget tilslutning til nr.2 og 3. Og fra kollegialt hold har jeg intet hørt på 2 unntagelse nær hvormer nedenfor.

Jeg vil derfor også sette stor pris på å få höre om de henvendelser du har mottatt. For selvfølgelig er de først og fremst til deg og du er og blir hovedmannen. Men som din kausjonist og selvskyldner-kausjonist har jeg jo en viss interesse av å vite, hvilke goodwill vi i fellesskap har å regne med

Ja, så var det ----- Stavangers historie under okkupasjonen!

Hils Margit, hvis det ennu er liv i henne,- sier Katta!

Jeg glemte nokk å komme tilbake til de 2 kolleger som jeg har hørt fra. Vedlagt vil du finne de 2 skrivelser.

Jeg har meddelt forfatterne at de er sendt videre til deg til observasjon.

P. S. Det er aldri lett å overskue egen sak, men la meg likevel ta mot til meg å spørre om ^{ikke} Jensen gjennom de rette mellom-menn kunne åpne Hovedstyrets blikk for at Eriksens klage over meg, - hva den nu måtte gå ut på, - ^{trude} tilbakesendes ham mest mulig omgående med ~~ett~~ tilføyelse av, at den ikke foranlediger noen inngripen fra Hovedstyret overfor meg.

Sakens faktiske forhold er jo helt notorisk. Så det å forelegge klagen for meg til imøtegåelse burde være overflødig hvis Hovedstyret selv aktivt vil tenke igjennom problemene.

Det i mine öyne avgjørende burde være, at jeg ikke er rettsfulmektig og heller ikke på annen måte engasjert parts-repressentant. Jeg er en alminnelig landets borger, som har tatt opp til drøftelse på den ene side et grovt overgrep mot en av landets borgere og på den annen side et livsviktig problem innen vår rettergang.

Og en slik mann må ha det alburom han ^{gjør} ~~har~~ krav på uten å bli stranguleret av den faglige sammenslutning han tilfeldigvis tilhører, - det være seg forfatterforeningen, legeförening en eller sakførerforeningen.

Han står utelukkende offentligheten til regnskap for, hvorvitt hans opptreden er forsvarlig. Og det er ikke et spørsmål om "god sakførerskikk".

Jeg mener at Hovedstyret selv vil være tjent umiddelbart å reagere på denne måte uten noen prosedyre fra meg.

Dette til overveielse, - og ikke noe mer.

Stadungen Skiftun 21.3-54.

Kjære Ferdinand,-

Jeg har nettopp mottatt et meget oppmuntrende brev fra advokat Jensen,- vil du hilse ham fra meg!

Årsaken til dette mitt brev er imidlertid først og fremst at jeg vil gjøre en forsømmelse go igjen: Du bör ha avskrift av mitt brev til Arbeiderbladet av 18.ds. En slik avskrift vedlegges derfor.

Men så vil jeg "nytte hövet" til ,- for alle tilfelles skyld,- å stadfeste hvordan jeg oppfatter min innblanding i disse saker:

1. Da dommen i Sam Knutzen-saken i sin tid forelå bad jeg deg sende meg domsutskrift og de viktigste prosessskrifter fordi saken i sin alminndelighet interesserte meg.

Dette hang sammen med at jeg etter mine 4år i fangenskap og under en helt selv i fangenskapet usedvanlig isolasjon har hat og fremdeles har en permanent trang til å orientere meg i begivenheterne under okkupasjonen.

Du sendte meg da en rekke aktstykker og også de stenografiske referater,- men uten noensomhelst kommentar. Og søksmålet mot deg ble overhodet ikke nevnt mellom oss.

Jeg leste aktstykkene og også de stenografiske referater men noe virkelig studium av dem hadde jeg da ikke anledning til å påta meg. Etter en rum tids forløp sendte jeg alt tilbake til deg.

2. I de derpå fölgende år så jeg avisnotiser eller

Handwritten notes on the left margin:
- Samværet var
- da det var
- i den tid
- da det var
- da det var

hørte jeg rykter om at saken mot deg verserte og under våre 2-3 samvær i dette tidsrum kom jo også saken på tale mellom oss. Jeg fikk herunder inntrykk av at den plaget deg mer enn den i-grunnen var verd, og at du var tilbøyelig til å overvurdere dens betydning både for deg personlig og for de verdier du mente lå bak.

3. Da jeg imidlertid fikk høre domsresultatet i Kringkastningen og dessuten fikk se, hvordan N.T.B. sendte nyheten ut til avisene, og hvilke overskrifter disse gav, ble jeg sjokkert, - og da sa jeg til meg selv med Per Gynt: "Nei, piskende död, jeg vil med i laget!". Og så bad jeg deg telegrafisk sende meg domsutskrift med den begrunnelse, at jeg ville kommentere dommen i pressen.

4. Etter å ha fått domsutskriften stod jeg helt forvirret. For premisserne skjönnte jeg ingenting av. Det var særlig dette med "anonymiteten" jeg steilet over.

Og så skjönnte jeg jo, at det var meningsløst, at det som var foregått under Sam.-Knutzen-saken var skåret helt ut av bildet.

Jeg skrev så til deg og sa, at vi på en eller annen måte måtte få en konferanse og spurte, om ikke du kunne komme til Stavanger.

5. Der utviklet seg så ettpar rikstelefon samtaler mellom oss, hvorunder du frarådet meg å ro meg ut i disse strömvirvler, og hvor du også sa, at du av helbredsgrunner ikke kunne ta reisen til Stavanger.

Da jeg imidlertid ikke ga meg og sa, at jeg som hederlig mann ikke kunne tie, til det som her foregikk, endte det

med, at vi ble enige om, at jeg skulle ta meg en tur til Oslo for
der å studere saken i dine arkiver.

6. Dermed gikk det som det gikk: Jeg bodde hos deg
i ettpar tre dager,- så drog du på skitur og jeg flyttet over til
min bror med det materiale jeg syntes hadde verdi. Siden har jeg
bearbeidet dette med det resultat som nu blir publisert,- uten
at du har hatt den ringeste befatning med artiklerne.

7. Jeg har dog sikkert meg at både du og adv. Jensen
ikke har hatt noe direkte imot, at jeg blandet meg inn i en sak
hvor dere begge var engasjeret. Men jeg kan trygt si, at selv om
dere hadde gitt meg portforbud hadde det neppe nyttet. For jeg
skri- skriver uten bestilling og for egen regning til fordel for
Det frie Ord og Den historiske Sandhet.

Jeg har trodd at alt dette som jo dekker til
punkt og prikke det som er foregått for alle tilfelles skyld
burde være spikerfast mellom oss.

Og det tror jeg også adv. Jensen bør kjenne til.
Vis ham derfor dette brev.

Så tilslutt: Jeg skriver idag påny til redaktør
Larssen og foreslår som definitiv tittel: "For det frie Ord
og den historiske Sandhet!".

Dermed er Margit og du påny hilset fra folket
på Skiftun ved en av dem.

*Den må lese høylytt
: Deplorable for 18de år*

*Der går en
Trygve*